

Ωρα να μιλήσουμε για το πόρισμα Γκολντάμερ

Άννα Διαμαντοπούλου

28/08/2023

Ο χρόνος για τη **συζήτηση στη Βουλή** για το θέμα των **καταστροφικών πυρκαγιών** αναμένεται να οριστεί. Το γιατί πρέπει να γίνει, είναι προφανές. Κρίσιμο είναι το πότε και το πώς.

Μια τέτοια συζήτηση που αφορά στο άμεσο αλλά και **μακροπρόθεσμο μέλλον της χώρας**, αφορά την κριτική προς την κυβέρνηση αλλά κυρίως την ανάγκη συναίνεσης για μια **μακρόπνοη εθνική στρατηγική για κινδύνους** που δε γνωρίζουμε ακόμα καλά.

Η συναίνεση αυτή δεν μπορεί να επιτευχθεί εν μέσω της φορτισμένης ατμόσφαιρας των ημερών, όπου χιλιάδες άνθρωποι παλεύουν ατομικά και συλλογικά για να σώσουν ζωές, περιουσίες, και τον **φυσικό πλούτο της χώρας**.

Μια άμεση συζήτηση, με τη γνωστή ατζέντα και ρητορική σύγκρουσης αντιπολίτευσης και κυβέρνησης πάνω σε αποκαΐδια, δε θα προσφέρει τίποτα.

Ας επιλεγεί λοιπόν να διεξαχθεί σχετικά σύντομα, σε χρόνο όπου κυβέρνηση και κόμματα θα μπορούν να επισημάνουν αδυναμίες, λάθη και παραλείψεις και να καταθέσουν προτάσεις με βάση σοβαρά δεδομένα. Το πλέον κρίσιμο όμως γι' αυτή την **κοινοβουλευτική διαδικασία** είναι το πώς.

Υπάρχουν δύο σημαντικά δεδομένα τα οποία θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση της συζήτησης και τη συμφωνία για μια εθνική στρατηγική που θα είναι στα χέρια όλων των κυβερνήσεων τα επόμενα χρόνια.

Το πρώτο δεδομένο είναι το πόρισμα της **Ανεξάρτητης Επιτροπής** που συστάθηκε με απόφαση του τότε πρωθυπουργού **Αλέξη Τσίπρα** μετά την πολύνεκρη πυρκαγιά στο Μάτι, για την ανάλυση των αιτίων και τις προτάσεις για τη διαχείριση μελλοντικών πυρκαγιών, δασών και υπαίθρου στην Ελλάδα.

Η επιστημονική επιτροπή είχε επικεφαλής τον πρόεδρο του Ινστιτούτου **Μαξ Πλάνκ** και διευθυντή του Παγκοσμίου Κέντρου παρακολούθησης πυρκαγιών καθηγητή **Γιόχαν Γκέοργκ Γκόλνταμερ**.

Η έκθεση παραδόθηκε τον Φεβρουάριο 2019 στον **Πρόεδρο της Βουλής** και με την επιτροπή συνεδρίασε και ο πρωθυπουργός Κυρ. Μητσοτάκης.

Στην πολυσέλιδη έκθεση στην οποία συμμετείχαν σημαντικοί Έλληνες καθηγητές αναφέρονται στοιχεία, αναλύονται δεδομένα, μελετώνται το θεσμικό πλαίσιο και η εφαρμογή του στην πράξη, καθώς και οι υπάρχοντες μηχανισμοί και η συνεργασία τους σε εθνικό και **περιφερειακό επίπεδο**.

Ένα από τα εντυπωσιακά στοιχεία στα οποία αναφέρεται η επιτροπή είναι ότι στη πρόληψη των **δασικών πυρκαγιών** συμμετέχουν (45) συναρμόδιοι φορείς, ενώ για την καταστολή των πυρκαγιών πρέπει να συνεργαστούν (17) φορείς που ανήκουν σε (6) Υπουργεία προκειμένου να ασκήσουν (11) διαφορετικές αρμοδιότητες.

Αντιγράφω απόσπασμα από τα αίτια της μη αποτελεσματικής αντιμετώπισης των πυρκαγιών:

«Στην έλλειψη ενιαίου και κοινού σχεδιασμού αντιπυρικής προστασίας, στην απουσία εγκεκριμένων και τεκμηριωμένων τοπικών αντιπυρικών σχεδίων, στη δυσκολία να υιοθετηθεί η χρήση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων και επιστημονικών μεθόδων στον επιχειρησιακό σχεδιασμό, στην άναρχη και απρογραμμάτιστη δόμηση δασικών εκτάσεων και τη δημιουργία ζωνών μείζης δασών οικισμών γύρω από μεγάλα αστικά και τουριστικά κέντρα. Επίσης, στην περιστασιακή ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των πολιτών και την αναποτελεσματική οργάνωση του εθελοντισμού, αλλά και στη μεγάλη δυσαρμονία των κονδυλίων που διατίθενται για την πρόληψη σε σχέση με τα πολλαπλάσια κονδύλια που δαπανώνται για την **καταστολή των πυρκαγιών**.

Για το θέμα της καταστολής, το **πόρισμα της επιτροπής** επισημαίνει ότι «τα αυξανόμενα κονδύλια της τελευταίας εικοσαετίας δεν οδήγησαν σε αντίστοιχη αύξηση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του μηχανισμού», ενώ «τα επί μέρους προβλήματα αφορούν τόσο τις δυνάμεις και τα μέσα (επίγεια, εναέρια), όσο και τον τρόπο συνεργασίας των **φορέων μεταξύ τους**».

Το δεύτερο δεδομένο είναι η ίδρυση, η οργάνωση και η **λειτουργία του Υπουργείου Πολιτικής Προστασίας** υπό τον **Χρήστο Στυλιανίδη**, έναν άνθρωπο με αποδεδειγμένη εμπειρία σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο σε θέματα Πολιτικής Προστασίας.

Έγιναν σημαντικά βήματα στη χώρα στην οργάνωση του συντονισμού με ευρωπαϊκά πρότυπα, στη συνεργασία ειδικών επιστημόνων, στις εκπαιδεύσεις προσωπικού στο εξωτερικό, αλλά και στην αγορά και χρήση επίγειων και εναέριων μέσων.

Η περιγραφή της πρώτης φάσης λειτουργίας ενός υπουργείου που είναι αναγκαίο για την αντιμετώπιση των νέων αναγκών της εποχής, αφορά στην κατανόηση των θετικών βημάτων που έγιναν και των αδυναμιών που επίσης είναι εμφανείς.

Η έκθεση του **καθηγητή Γκολντάμερ** αφορά το σύνολο των κυβερνητικών λειτουργιών: το υπουργείο Περιβάλλοντος, Αγροτικής Ανάπτυξης, **Δημόσιας Διοίκησης, Δικαιοσύνης, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Οικονομικών...** και βέβαια τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα.

Είναι, λοιπόν, σημαντικό στη **Βουλή** να γίνει συζήτηση επί του συγκεκριμένου και να δούμε με βάση της έκθεση (χωρίς να θεωρηθεί ευαγγέλιο) που βρισκόμαστε από πλευράς συντονισμού, προετοιμασίας των υπουργείων και των δήμων, συλλογής και δημιουργίας εθνικής βάσης δεδομένων. Είναι δε κρίσιμης σημασίας να ακούσουμε προτάσεις για την πολιτική ενεργοποίησης, ευαισθητοποίησης, αλλά και τιμωρίας πολιτών και αρμοδίων όσον αφορά την πρόκληση και την αντιμετώπιση της φωτιάς.

Ο μη καθαρισμός των δασών επί δεκαετίες, η αλλαγή του αγροτικού μοντέλου, η καλπάζουσα κλιματική αλλαγή, τα ιδιαίτερα γεωγραφικά χαρακτηριστικά αλλά και η θέση της χώρας, απαιτούν πλέον επιστημονική προσέγγιση, χρήση ψηφιακών δεδομένων και

εργαλείων, Τεχνητή Νοημοσύνη, και μια εκστρατεία αλλαγής νοοτροπίας για την ευθύνη που έχει ο καθένας από εμάς για την υπεράσπιση της χώρας μας και της οικογένειας μας.

Οι συνωμοσίες, οι εξωτερικοί εχθροί, οι ψυχοπαθείς, υπάρχουν, δεν υπάρχουν, πρέπει να προβλέπονται και να αντιμετωπίζονται έγκαιρα με χρήση όλων των εργαλείων που μια κυβέρνηση έχει στα χέρια της.

* *H Άννα Διαμαντοπούλου είναι Πρόεδρος των Δικτύου για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη – πρ. Επίτροπος ΕΕ – πρ. Υπουργός*

English translation

Time to talk about the Goldammer finding

Anna Diamantopoulou

28/08/2023

The time for the debate in Parliament on the issue of catastrophic fires is expected to be set. Why it should be done is obvious. The key is when and how.

Such a discussion that concerns the immediate but also the long-term future of the country, concerns the criticism of the government but mainly the need for consensus for a long-term national strategy for risks that we do not yet know well.

This consensus cannot be reached amid the charged atmosphere of these days, where thousands of people are fighting individually and collectively to save lives, property, and the natural wealth of the country.

A direct discussion, with the well-known agenda and rhetoric of conflict between the opposition and the government over landslides, will not offer anything.

So let it be chosen to be held relatively soon, at a time when the government and parties will be able to point out weaknesses, mistakes and omissions and submit proposals based on serious data. However, the most crucial thing about this parliamentary process is how. There are two important facts, which could form the basis of the discussion and agreement on a national strategy that will be in the hands of all governments in the coming years.

The first data is the conclusion of the Independent Commission established by the decision of the then Prime Minister Alexis Tsipras after the fatal fire in Mati, for the analysis of the causes and the proposals for the management of future fires, forests and countryside in Greece.

The scientific committee was headed by the president of the Max Planck Institute and Director of the Global Fire Monitoring Center, Professor Johann Georg Goldammer.

The report was delivered in February 2019 to the President of the Parliament and the Prime Minister Mr. Mitsotakis also met with the committee.

In the multi-page report in which important Greek professors participated, facts are mentioned, data is analyzed, the institutional framework and its application in practice are studied, as well as the existing mechanisms and their cooperation at the national and regional level.

One of the impressive facts that the committee refers to is that forest fire prevention involves (45) co-competent agencies, while for the suppression of fires, (17) agencies belonging to (6) Ministries must cooperate in order to exercise (11) different responsibilities. I am copying an excerpt from the causes of ineffective firefighting: *"In the lack of unified and common fire protection planning, in the absence of approved and documented local fire protection plans, in the difficulty to adopt the use of modern technological tools and scientific methods in operational planning, in the anarchic and unplanned construction of forest lands and the creation of mixed forest zones around settlements from major urban and tourist centers. Also, in the occasional information, awareness and mobilization of citizens and the ineffective organization of volunteerism, but also in the great disharmony of the funds available for prevention in relation to the multiple funds spent on suppressing fires."*

On the subject of repression, the committee's conclusion points out that "the increasing funds of the last twenty years have not led to a corresponding increase in the effectiveness and efficiency of the mechanism", while "the individual problems concern both the forces and the means (ground, air), as well as the way the agencies cooperate with each other".

The second fact is the establishment, organization and operation of the Ministry of Civil Protection under Christos Stylianides, a man with proven experience at the international and European level in matters of Civil Protection.

Important steps were taken in the country in the organization of coordination with European standards, in the cooperation of expert scientists, in the training of personnel abroad, but also in the purchase and use of ground and aerial means.

The description of the first phase of operation of a ministry that is necessary to deal with the new needs of the time, is about understanding the positive steps that have been taken and the weaknesses that are also evident.

Professor Goldammer's report concerns all government functions: the Ministry of Environment, Rural Development, Public Administration, Justice, Digital Governance, Finance... and of course universities and research centers.

It is, therefore, important for the Parliament to have a discussion on this matter and to see based on the report (without considering it gospel) where we are in terms of coordination, preparation of ministries and municipalities, collection and creation of a national database. It is of critical importance to listen to proposals for the policy of activating, raising awareness, but also punishing citizens and authorities in terms of causing and dealing with

* [Anna Diamantopoulou](#) is President of the Network for Reform in Greece and Europe – previous EU Commissioner – previous Minister